Senki sem tud semmit! Retúrjegyet a JESZ színpadán



[1]

Viszonylag szokatlan színpadkép vonja magára a még helyét keresgél? néz? figyelmét /persze a továbbiakban is/: amikor is egy helység /város/ néhány jellegzetes helye/tere tárul elé. Az egészet bemutatni hivatott részletek lényegében metonimikus elven felépülve ezt a várost, és a városlakók életét elevenítik meg.
A szimultán színpadképen látható az utca, pontosabban a Színház tér a Nemzeti Színházzal, s az ormain lév? neves írókat, személyiségeket megelevenít? szobrokkal, lakás, tv-vel és a megfelel? bútorokkal, odébb el?adó-pulpitusféle /ha éppen arra használják/ mikrofonnal, följebb, balra pedig egy kégli /albérleti szoba?/ ággyal, ahol egy fiatal fiú lakik /fekszik, agyai, mérgel?dik stb./. Jobb oldalt, valami utcai kiül?t formázó részlet, ahol mindenfélér?l lehet dumálni, s az egész középpontjában, ha nem is a legmagasabb helyen egy ve, illetve egy vc-t megjeleníteni hivatott pissoár vonja magára a figyelmet. A legmagasabb helyre pedig, jobbról, egy pálmafás poszter van elhelyezve /de err?l kés?bb/.
A színpadon mindezeken kívül még látható egy-egy cica és kutyus /praktikus okokból valószín?leg plüssb?l készültek/, és viszonylag sok növény - ezek viszont valódiak, és a környezet /f?leg lakás/ oxigénellátásában játszanak pótolhatatlanul fontos szerepet. Mindezeken a helyeken, amelyek sok esetben multifunkcionálisak, a hétköznapok, vagy mondjuk nyilvános koncert helyei, nem másnak, mint

Magyarország egyik nagyvárosának, Pécsnek, a város lakóinak az élete zajlik/tárul elénk.
A színpadi cselekmény során, kisebb-nagyóbb jelent?ség?, de egyformán nélkülözhetetlen információkat tudunk meg a városról, a város lakóinak életér?l. Ezek közül a teljesség igényét mell?zve csak néhány álljon itt, valószín?sítve azt a feltevést, hogy az élet csak itt olyan, amilyen, és sehol másutt.
Hollandiából érkezett vendégek mondják, hogy itt azért jó lenni, mert itt sok minden valódibb, ?szintébb mint ott. Például a fák és a füvek nem ültetettek, mint náluk, és a paradicsomnak is van íze. Továbbá: köztudott, hogy 1990 után, a városból jelent?s számban költöztek el az emberek, Budapestre vagy máshova, és például külföldön voltak kénytelenek munkát vállalni, gazdagabb helyeken. Érdekes a helyzet a külföldiekkel. Az egyetemeken /orvosi, közgáz/ sok vendéghallgató van. Ezek azonban elkülönülten léteznek: elég csak az el?adások szüneteiben megfigyelni ?ket, ahogy csak egymás között csoportosulnak, beszélgetnek, itt az egyik, ott meg a másik társaság. Van olyan, aki alig várja, hogy hazamehessen szünetre innen, de mért nem jó itt nekik? Mert úgy hírlik nem. Na nem, ez azért már túlzás. Továbbá az a helyzet, hogy Pécsett véget érnek az utak. Nem vezetnek tovább, sajnos a szó szoros értelmében. És sajnos, sok orvos is elment innen, különösen az utóbbi évek során, és a legtöbben anyagi okokból, a nagyobb pénzért. Viszont az is igaz, hogy van, aki itt telepedik le. szívesen jön ide, így a darab címéhez is ötletet adó dominikai fiú, aki szereti Magyarországot, és ha hazamegy, mindig retúrjegyet vált, hogy jöhessen vissza - haza. Bár megjegyzend?, nagyon úgy néz ki, hogy az innen oda, az onnan idejövök, nem igazán érzik az ott, ill. az itt, azaz a helyben lakók problémáit, s ez aztán megkönnyíti, ill. ez könnyíti meg a helyzetüket. Pedig a problémák élnek, mint például annak a fiúnak az esetében, aki, mert az etikára hivatkozva levettek a tv képerny?jér?l valami horrorisztikus sorozatot, kijelenti: hát akkor most hogyan lehet tovább élni egy ilyen városban. És így tovább.
Az alig több mint egy órás el?adás során a néz? hamar átlát /átlátni vél/ a jelenségeken. Tapasztalja, hogy az ilyen - olyan vélemények, megállapítások, cselekvések elindulnak /ezek, tegyük fel, hogy lényeglátóak, fontosak, biztatóak/ - aztán a dolog abbamarad. Felébe, harmadába. Úgy ahogy éppen van, ott. Folytatás nincs, és most mindegy, hogy kényszer-e, vagy valami más oka van ennek Az idegenvezet? lelkesen magyaráz, és annyi, anya és lánya lelkesen tornáznak/ valószín?leg fogyizás a cél/, és vége, élete nagy eseményére készül? m?sorközl? fiú, a helyszínen tudja meg, hogy az esemény elmaradt, viszont egy zavartan dadogó boríz? hang valami disznóvágásra hívná meg sült hurkát enni, kárpótlásul - és máris elveszett minden fonál.
És a lányok! Hiába vetik be a csábítás formás trükkjeit, akár vérforraló zenére kígyózva, akár a simogató csönd intim félhomályában, valahogy nem akarnak bejönni a dolgok...
Mint ahogy következésképp nincs el?rehaladás sem e dolgokat, tudást, kérdéseket, megállapításokat illet?en. Valahogy nem akar levonódni valami tanulság-féle, ami minden er?szakoltság nélkül mégis csak szükséges lenne akárkinek, bárkinek a helyzet pontosabb meghatározásához. /És most tekintsünk el attól, hogy ez kiindulópontja lehetne a látottakhoz képest magasabb szint? helyzet eléréséhez./ Mellérendel? történések, ad hoc megnyilvánulások követik egymást, ezek monológok formájában nyernek kifejezést, lényegében ugyanazon a szinten, síkban elhelyezked? dimenziókban, elhanyagolható kölcsönhatással, pláne reflexióval. Mindezek következtében az egészet, a darab világában résztvev?ket /akik tehát a pécsiek lennének/ áthatja valami érdesen jóles? tétovaság, ki beszél itt arról, hogy föl- vagy rá kéne ébredni, hogy valakit is meg vagy fölráznának valakik, valamik: itt az id? föl/ráébredni.
S mindennek következtében juthatunk a felismeréshez, hogy a lényegében monologizáló szerepl?k

/emberek/ közül lényegében senki sem tud semmit, vagy másképp megfogalmazva, itt végül is arról van szó, hogy életük nagyon sok, és nem lényegtelen kérdésében elragadó ártatlansággal bizonyulnak korlátoltnak. Hogy a darabban f?leg fiatal emberekr?l van szó, s a következtetésben elmondottak — mindenféle bántó szándék nélkül - akár az életkori sajátosságok számlájára is írhatók? Ennek azonban egyáltalán nem biztos, hogy törvényszer?nek kell lennie, másrészt annál sajnálatosabb, hogy így van, ha így van - másrészt id?sebbek is részt vesznek a történésekben.
Egy azonban biztos: a darab írójától és rendez?jét?l Kelemen Kristóftól nem tagadható meg az elismerés, hogy „valódi dokumentumok” alapján, ha nem is kimerít?en, de friss szemmel és lelkiismerettel igyekezett helyzetjelentést adni egy város állapotáról, persze „nem a tudományosság igényével, hanem a téma költ?iségét megragadva.”
Ez a - groteszk - költ?iség mindvégig jelen volt a színpadon, vagy egymás köntösében, mondjuk egy jó kis zumbázás során, az egyébként tálcán kínálkozó iróniával, különösképpen a zene, és a zene által sugallt modulációk következtében. Az iróniából akár több is elképzelhet? lett volna, s ez nem kis részben nem az el?adás ritmusának, hanem er?sebb lüktetésének lehetne a következménye, mint ahogy egy kis idekívánkozó jóindulatú cinizmus /önreflexió/ akár, végtére is az ábrázolt világ mikéntjét?l nem is olyan messze áll a „viseld el és mondj le” akár aktuálisnak gondolható eszménye...
A szerepl?k olykor némi szertelenséget leszámítva látható élvezettel keltették életre a pillanatok képeit és magatartásait, mint a precízen agyafúrt ingatlanközvetít?t /Farkas B. Szabina/, a gazdanapok méltán lelombozott bemondóját /Kecskés Alexisz/, ill. az agyafúrtan agyaló „ál-külföldit” /Cserdi Zsolt/ - de másokat is lehetne említeni.
És már csak egy hiányzik: a föntebb jelzett, a legfelül lév? poszterr?l szólni. Aminek nem elhanyagolható szerepe van. Csak akkor t?nik el, ha valami nagyon fontos /reklám/képnek kell megjelennie a helyén, különben ez a poszter maga a nem akármilyen állandóság. Tengerpart, végtelen tenger t?nik fel rajta. A hullámtarajok szelíden pezsegve enyésznek el a fövenyen. A kék ég messzeségében fényes felh?k lebegnek a meleg légtömegek párnáin. Közvetlenül a parton szél ölelte pálmafa sóhajt. Igen, ámen, ez az örök béke szigete. Jelen van, el nem múlóan, egészen az el?adás végéig. Van ilyen.

- Káté

Forrás webcím:https://jesz.pte.hu/senki_sem_tud_semmit_returjegyet_jesz_szinpadan

Hivatkozások
[1] https://jesz.pte.hu/sites/jesz.pte.hu/files/styles/large/public/returjegyet1.jpg?itok=TU8W9PyB